

HAZAI ERDEINK MEGOSZLÁSA MINŐSÉG SZERINT

DR. SALI EMIL

Jelentős ideje érdeklődésre tart számot az, hogyan oszlanak meg erdeink minőség szerint. Ezt a hézagot szüntette meg a MÉM Erdőrendezési Szolgálat (ill. jogelődje, az ÁEMI) azzal, hogy a jellemző adatsorokat — a rendelkezésre álló üzemtervek alapadatainak felhasználásával — számítógépen feldolgozta. Ebben módszerként azt követte, hogy a fafaj növedékének alsó és felső értéke közötti mezőt lineárisan hat részre osztotta. Így alakult ki fafajonként az egyes növedék- (vagy minőség-) csoportok nagysága.

Az egyes fafajok egymással nem hasonlíthatók össze, csak önmagukon belüli értékeik adnak tájékoztatást (1. táblázat).

Ha a növedék szórásmezejében a faállományok egyenletesen helyezkednének el, akkor az átlagos termőhelyi minőség 3,5 lenne. Megállapítható, hogy ennél csak az egyéb tölgyek, a feketefenyő és az egyéb fenyőfajok minőségi megoszlása kedvezőtlenebb.

1. táblázat

A fafajok területének megoszlása, termőhelyi csoportok szerint

M. e.: százalék

1 Fafaj	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Termőhelyi csoportok						Össz.	Átlag	Súly
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.			
KST	7,25	62,98	24,64	4,02	0,56	0,55	100,00	2,29	8,7
KTT	1,08	9,97	38,57	41,69	8,17	0,52	100,00	3,47	13,0
ET	1,82	6,76	5,73	17,65	14,12	53,92	100,00	4,97	1,4
CS	2,41	35,90	18,76	30,00	10,58	2,35	100,00	3,17	12,5
B	12,55	45,46	18,87	19,84	2,80	0,84	100,00	2,47	6,8
GY	1,88	11,14	15,91	52,16	13,79	5,12	100,00	3,00	7,3
A	2,87	26,61	27,90	30,83	8,11	3,68	100,00	3,26	19,0
EKL	11,00	21,06	26,88	19,81	8,60	12,65	100,00	3,32	4,2
NNY	22,80	19,36	21,59	28,53	6,13	1,59	100,00	2,81	8,2
HNY	5,46	19,70	33,60	32,66	6,69	1,89	100,00	3,21	2,1
ELL	8,72	27,87	32,58	19,65	5,29	5,89	100,00	3,03	4,3
EF	7,82	57,89	15,22	17,22	0,65	1,20	100,00	2,52	8,3
FF	1,20	6,76	11,53	54,72	13,14	12,65	100,00	4,10	3,5
LF	10,99	35,85	25,78	24,25	2,30	0,83	100,00	2,74	1,1
VF	40,25	32,95	13,80	8,55	1,82	2,62	100,00	2,07	0,1
EGYF	18,03	14,29	14,32	16,46	2,98	33,92	100,00	3,74	0,1
Össz.:	6,26	29,80	24,15	28,96	7,09	3,74	100,00	3,12	100,0

Néhány főbb fafaj eredet szerinti területének megoszlása, a termőhelyi csoportokban

M. e.: százalék

1 Fafaj és eredet		Termőhelyi csoportok							9 Átlag
		2 I.	3 II.	4 III.	5 IV.	6 V.	7 VI.	8 Össz.	
<i>Erdőgazdasági erdők</i>									
KST	M	5,17	66,14	22,70	5,52	0,37	0,10	100,00	2,30
	S	5,78	56,77	26,50	10,13	0,79	0,03	100,00	2,43
KTT	M	3,92	28,12	44,83	21,25	1,79	0,09	100,00	2,89
	S	0,14	3,37	35,17	54,24	7,00	0,08	100,00	3,65
CS	M	5,00	63,47	19,71	10,80	1,00	0,02	100,00	2,39
	S	0,84	17,19	20,52	47,81	12,47	1,17	100,00	3,57
B	M	6,98	49,73	20,46	20,72	1,93	0,18	100,00	2,61
	S	2,79	30,87	23,94	35,62	16,19	0,59	100,00	3,13
GY	M	2,81	14,85	17,17	51,27	10,32	3,58	100,00	3,52
	S	1,24	8,90	14,82	53,66	16,07	5,31	100,00	3,90
A	M	4,32	30,84	27,76	27,20	6,48	3,40	100,00	3,11
	S	3,01	29,12	27,53	28,02	8,70	3,62	100,00	3,21
<i>Termelőszövetkezeti erdők</i>									
A	M	3,09	25,77	29,10	31,30	6,18	3,96	100,00	3,24
	S	2,60	26,48	28,68	32,02	7,56	2,66	100,00	3,23

Néhány főbb hazai fafaj növedékének szórásmezejét eredet szerint is megvizsgáltuk, mégpedig az ország erdeinek zömét kitevő erdőgazdasági és termelőszövetkezeti erdőkben (2. táblázat).

Ebből megállapítható, hogy a sarjerdők átlagos minősége (kivéve az akácot) határozottan gyengébb a szálerdőkéhez viszonyítva. Különösen szembetűnő a különbség a szálerdők javára a kocsánytalan tölgyesek, a cseresek és a bükkösök esetében.

Nagyterületű vadkárfevételt végeztek az NSZK luxemburgi határvidékén, Trier körzetében. A 2700 ha kiterjedésű erdőbirtok perli a tartományt és a bíróság dr. SPEIDEL G. professzort, a freiburgi egyetem erdőrendezési és erdészeti gazdaságtani intézetének az igazgatóját bízta meg az utóbbi öt év alatt, szarvas által okozott kár vizsgálatával. Az érintett erdő nem kimondottan szarvasos, csupán ilyennek határterületén fekszik, a többhónapos vizsgálat mégis összesen 2 359 000,— DM (csaknem 30 millió forintnyi), kizárólag szarvas által okozott kárt volt kénytelen megállapítani. A károsítás fenyőben-lombosban egyaránt történt.

(ALLG. FORSTZEITSCHRIFT 1979. 37.)

A lapban megjelent tanulmányok szerzői: Dr. Csanády György üzemorvos, Gemenci AEVAG, Baja; Domonkos Gergely csemetekertvezető erdész, Délalföldi EFAG, Bánkút; Gulyás Jenő osztályvezető, Gemenci AEVAG, Baja; Kiváló Pál, az ER-FA főszerkesztője, Budapest; Kovács Imre növényvédelmi szakmérnök, Békés megyei Növényvédelmi és Agrokémiail Allomás, Békéscsaba; dr. Márkus László tud. főmunkatárs, ERTI, Sopron; Nemeskéri Gyula irányító ergonomiai munkatárs, KG (SzSz), Budapest; dr. Sali Emília főosztályvezető, MEM EFH, Budapest; dr. Solymos Rezső tud. főosztályvezető, ERTI, Budapest; dr. Szalay László kutató, Pécs; dr. Szodfridt István tud. főmunkatárs, ERTI, Kecskemét; dr. Várhelyi István tanszékvezető egyetemi docens, EFE, Sopron.